

[Poul Andersen]

Der er spidsbelastninger i arbejdsfunktionerne ved ind- og afsejling fra havn samt i pludseligt opståede situationer. De situationer skal vi naturligvis lave dispensationer for, det skal ikke hindres med lovgivning, men vi skal ikke lave en lov, der medfører, at der sker en gradvis nedslidning af mandskabet til skade for den enkelte og samfundet. Det er vi i Socialdemokratiet imod. Vi ønsker fornuftige løsninger med medmenneskelige aspekter.

Herudover vil der være opklarende spørgsmål om enkelte punkter, som vi ønsker drøftet under udvalgsarbejdet.

Kai Dige Bach (KF):

Dette lovforslag er en begrænset del af et EF-direktiv. Direktivet vedrører arbejdsgivers pligt til at underrette arbejdstagere om vilkår for arbejdskontrakter og ansættelsesforhold. Her beskæftiger vi os kun med den del, der angår arbejdstagere, som er omfattet af sømandsloven.

Forslaget supplerer allerede eksisterende regler og går ud på, at der nu skal oprettes skriftlige ansættelseskontrakter for alle, der arbejder til søs – også andre end skibsførere og de egentlige søfarende, altså f.eks. ansatte i restauranter på skibe, som ikke nødvendigvis er ansat af rederiet.

Der er i forslagens bemærkninger nærmere redegjort for den bemyndigelse, som foreslås givet til industriministeren. Ministeren skal herefter kunne fastsætte nærmere regler om arbejdsgivers pligt til at oprette skriftlig aftale med arbejdstageren.

Det foreslåede er efter min opfattelse at regne for en god og ordentlig arbejdsgiver- og ansættelsesskik, som det vil være helt oplagt at tilslutte sig.

Den anden del af forslaget vedrører forenkling af regler om mønstring, som vi både kan tilskynde til og tilslutte os.

Den foreslåede justering af hviletidsbestemmelserne kan vi også tilslutte os. Vi mener, at denne justering kan bidrage til bedre både arbejds- og hviletidstilrettelæggelse.

Endelig til sidst del af lovforslaget, som kan få en overskrift, der indeholder ordet retssikkerhed. Her mener vi, at vi skal indgå i den internationale konvention om bekæmpelse af ulovlige handlinger mod søfarendes sikkerhed, som 15 andre lande allerede har ratificeret, og

som vi selv undertegnede i 1988. Jeg kan altså på Det Konservative Folkepartis vegne tilslutte mig, at vi udvider skibsførerens beføjelser til at udlevere en formodet terrorist eller forbryder om bord.

Tommy Dinesen (SF):

Jeg synes nok, at dette forslag giver nogle problemer, for hvis man ophæver lov om mønstring, vil det i hvert fald af mange blive opfattet således, at man i Søfartsstyrelsen ikke længere har nogen kontrol med, hvad man er mønstret på, hvad hyren er, hvilke krav man har, og der vil derfor ske en masse omgælder.

Sagen er jo, at man med baggrund i Dansk Internationalt Skibsregister har lavet nogle aftaler med f.eks. filippinske organisationer, og nogle af dem arbejder altså 320 timer om måneden. Derfor kan man godt tænke sig, at hvis der ikke er en kontrol her, så vil det blive endnu værre.

Jeg føler, at det her er et rederforslag, og det vil jeg ikke stemme for – ikke fordi der ikke kan være gode rederforslag, men i dette tilfælde mener jeg, at man tilsidesætter hensynet til de ansatte om bord, som bliver stillet dårligere.

Jeg vil også godt spørge ministeren, hvem der skal sidde i Skibstilsynsrådet, for dér vil der jo blive truffet nogle afgørelser, som er ret så vigtige.

Den første del af lovforslaget er vi som sagt imod. Anden del, der går på, at skibsføreren nu skal kunne tage en ansat om bord, der er mistænkt for et eller andet, kan man sige både for og imod. Man går til, at en skibsfører nu kan sige om en eller anden om bord, at han er mistænkt – før var det skyldig – og det er jo ærlig talt farligt, for hvem har ikke mistænkt en eller anden for noget, der senere har vist sig ikke at være rigtigt? Ikke fordi jeg ikke anerkender alvoren i det. Jeg mener selvfølgelig, at terrorister skal sættes i land til politimyndighederne i det pågældende land, men jeg mener også, at der måske kan være noget med, at USA ligesom vil ind på nogle flere områder her og vil have lov til at sætte deres coastguard om bord.

Det næste bliver jo nok narko. Heller ikke her vil vi beskytte folk, der f.eks. smugler narkotika og sådan noget, men der bliver altså en retstilstand i fremtiden, som er ret uoverskuelig.

[Tommy Dinesen]

Og så synes jeg nok, det er en meget, meget stor fejl, at der står, at det nu er skibsføreren, der skal kunne sætte folk i land. Jamen om bord i »Nerma« var det jo skibsføreren, der var topsmugleren, og hvem af de andre skal så sige, at nu skal skibsføreren i land, fordi han skal i spjældet et eller andet sted? Det synes jeg bliver lidt svært for dem, der er ansat om bord. Men det er altså ikke, fordi vi vil dække over dem, der laver nogle ting; de skal selvfølgelig i land og have deres straf.

Så kommer vi til arbejdstiden. De fleste af søfartsorganisationerne mener, at det her er et tilbageskridt. Man har i f.eks. Sømændenes Forbund den passus, at et døgn starter kl. 06.00 om morgenen, for at forhindre, at der drives rovdrift på søfolkene. For nylig har der været en faglig voldgiftsdom, hvor det viste sig, at en sømand havde arbejdet uafbrudt i 33 timer; og skibsføreren mente altså, at det var i orden, at han gjorde den slags ting. Nu er vi altså lige for to lovforslags tid siden gået ind for, at man skulle have nogle arbejdsmiljøregler om bord, og så synes jeg nok, man tilside-sætter dem ved at gøre sikkerheden betydelig dårligere.

Det er jo sådan, at der næsten ikke er nogen folk om bord, og de få, der er, knokler ærligt talt på overtid, så derfor kan jeg ikke se, at der er nogen fordel for dem i det her. Da jeg i sin tid var på Danmarks største skib, havde vi fire fodboldhold. I dag kan man på det samme skib dårligt spille whist med fire mand, og det ender vel med, at man en skønne dag ikke engang kan spille skak, hvis det her fortsætter.

Jeg mener også, at EF's regler går imod, at man laver hviletidsbestemmelserne om. Det er netop blevet fremført i en eller anden betænkning dernedefra, at hviletidsreglerne inden for trafiksektoren skal forbedres, så derfor synes jeg, det vil være forkert, at vi herfra kommer med noget, der går i den modsatte retning. Jeg mener, der er behov for ordentlige hviletidsbestemmelser, og er der ikke nok folk om bord, så må man altså tage nogle flere.

Kim Behnke (FP):

Da Fremskridtspartiets ordfører, fru Annette Just, heller ikke kan være til stede ved dette forslags behandling, skal jeg også kort redegøre for Fremskridtspartiets synspunkter her. Det burde måske netop have været fru Annette

Just, der var ordfører, i og med at forslaget jo drejer sig om et EF-direktiv, som nu skal – som det hedder – implementeres i dansk lovgivning.

Jeg er ret sikker på, at hvis de tanker om den såkaldte subsidiaritet eller nærhedsprincippet, der netop i denne tid diskuteres i forbindelse med EF, havde været gældende på det tidspunkt, da dette EF-direktiv blev fremlagt, så ville det være blevet afvist. Vi kan ikke se nogen som helst saglig begrundelse for, at det er EF, der skal blande sig i disse ting, og derfor er vores umiddelbare indstilling til lovforslaget en skepsis, der går på, at det altså er et EF-direktiv.

Men nu skal man jo ikke lade sig koste rundt med af forfængelighed, og derfor vil vi selvfølgelig også i dette forslag se på det konkrete indhold.

Kigger vi eksempelvis på spørgsmålet om hviletidsbestemmelserne, er det efter vores mening endnu et eksempel på, at da Folketinget i sin tid vedtog vores arbejdstidsregler, så var det med hovedet under armen. Vi har i en lang række erhvervsvirksomheder rundt omkring i landet forskellige former for dispensationsordninger, og man er nødt til at have afspadseringer osv., osv. for overhovedet at få kabalen til at gå op. Det er efter vores mening aldeles fornuftigt, hvis det er det vagtsystem, der traditionelt bruges til søs, man går ud fra, og ikke nogle firkantede hviletidsbestemmelser. Men den ændring i dansk lovgivning mener vi sagtens at vi kan lave, uden at det skal være i form af et EF-direktiv.

Med hensyn til spørgsmålet om det konkrete ansættelsespapir kan vi heller ikke se, at det er EF, der skal blande sig i, om der er indgået en kontrakt af den ene eller anden karakter. En enkelt ordfører nævnte den mulighed, at restaurationspersonalet f.eks. ikke var ansat af rederiet, men måske af et cateringfirma. Jamen så er der heller ikke indgået en skriftlig aftale med den enkelte, og i de tider, vi lever i, med vikarbureauer og cateringfirmaer osv. osv., er det unødigt firkantede regler, som vi ikke mener der overhovedet er behov for.

Så er der spørgsmålet om denne »terrorismeparagraf«. Jeg er da glad for, at SF's ordfører, hr. Tommy Dinesen, indledningsvis tog afstand fra de situationer, der kan opstå, men så synes jeg til gengæld, hr. Tommy Dinesen un-

[Kim Behnke]

derkender behovet for at tilgodese det øvrige mandskabs sikkerhed. Hvis der er indmønstreret en terrorist på et skib med det formål at lave en politisk terroraktion, eller hvad det måtte være, ud af det, så har skibsføreren så sandelig da også ansvaret for sikkerheden for det øvrige personel, der er indmønstreret på skibet. Derfor mener jeg, at der ikke kan være nogen som helst problemer med at tildele skibsføreren magt til at kunne håndtere den situation. Jeg er selvfølgelig enig med hr. Tommy Dinesen i spørgsmålet: Hvad nu, hvis det er skibsføreren? Men det er dog trods alt kun én person i forhold til resten.

Ønsket om at lave lidt regelforenklning kan man jo af saglige grunde ikke være imod.

Til sidst vil jeg sige, at hvis hr. Tommy Dinesen fremover får problemer med at spille skak på de skibe, hvor han måtte mønstre, så er begrebet computerskak allerede for længst indført.

(Kort bemærkning).

Tommy Dinesen (SF):

Jamen computerskak giver så noget med det psykiske arbejdsmiljø og sådan noget, fordi man er helt alene; det ved jeg noget om.

Men må jeg ikke godt sige, når nu der bliver sagt noget om hviletiden, og at det er for svært at få afspadseret og sådan noget, at det er jo sådan til søs, at når man har overtid, så er det tvungen overtid; man er der. Og 320 timer, det er det dobbelte af det, folk har i land. Det er altså det problem, der er i det, og det tror jeg at selv Fremskridtspartiet vil give mig ret i er for meget. Oven i købet er det sådan, at det selvfølgelig skal afspadseres, når man kommer hjem, således at man ikke får understøttelse. Så man rammer ligesom folk to gange på den måde. Det er ét af problemerne med det.

Men jeg synes, der er et problem i forbindelse med retstilstanden, og det var ærlig talt det, der kaldte mig herop. Skibsførere er jo ligesom alle andre mennesker, og så må det ind i loven på en eller anden måde, således at man f.eks. har en skibsledelse, hvis det er kaptajnen, der har lavet noget. På »Nerma« var der jo nogle af de dér knægte – vil jeg kalde dem – der var bange for kaptajnen og bange for, hvad der kunne ske, og noget tilsvarende kan selvfølgelig ske i fremtiden. Når det er sket én gang, kan det også ske andre gange, så det er i hvert fald noget, der skal afklares.

Sonja Albrink (CD):

CD har ikke de store problemer med dette lovforslag, som har til hovedformål at implementere EF-direktivet. Heller ikke med hensyn til justeringen vedrørende hviletid og bestemmelserne om udlevering af formodede forbrydere har vi den store tvivl. Hvis der skulle være nogle småknaster, håber jeg, at de kan blive ryddet af vejen under udvalgsbehandlingen.

Alt i alt kan vi altså tilsige en positiv udvalgsbehandling.

Lone Dybkjær (RV):

Det Radikale Venstre kan tilslutte sig forslaget.

Jeg må ærligt indrømme, at der under diskussionen her i folketings salen er kommet flere synspunkter og større problemer frem, end vi i hvert fald har været opmærksom på, da vi selv studerede forslaget. Det vil vi naturligvis tage op under udvalgsarbejdet og høre på de argumenter, der er. Vores umiddelbare stilling til lovforslaget har altså været en tilslutning, men selvfølgelig vil forslaget undergå almindelig udvalgsbehandling, diskussion og eftertænkning.

Lysholm Christensen (KRF):

Forslaget har til formål at skaffe hjemmel til at gennemføre EF-direktivet om arbejdsgivers pligt til at underrette arbejdstageren om vilkår for arbejdskontrakten eller ansættelsesforholdet. Det har vi ikke nogen kommentarer til. Det er udmærket at få det på plads.

Skriftlighedskravet skal efter forslaget også omfatte personer, som udfører andet arbejde end den egentlige skibstjeneste, og det finder vi da fornuftigt, for restaurationspersonale og andre indgår vel ofte i beredskabsplanen osv., i sikkerhedstjenesten, og derfor må det være rimeligt, at de også er omfattet af dette skriftlighedskrav.

At hviletidsbestemmelserne skal gælde for 24 timer beregnet fra arbejdets begyndelse, finder vi også er en smidiggørelse af de nugældende hviletidsbestemmelser.

Alt i alt finder vi, at vi her har et lovforslag, som er fornuftigt, og vi kan medvirke til dets gennemførelse.

Industriministeren (Anne Birgitte Lundholt):

Jeg kan trøste fru Lone Dybkjær med, at der

[Industriministeren]

også er blevet rejst flere spørgsmål, end jeg havde drømt om, under denne førstebehandling. Det er fru Lone Dybkjær ikke alene om.

Først og fremmest vil jeg gøre den bemærkning til hr. Tommy Dinesen, at jeg føler, han mere diskuterer det vedtagne direktivs indhold end lovforslagets opfølgning af direktivet. De punkter, der blev kommenteret, var faktisk mere spørgsmål om direktivets gennemførelse.

Så spørger hr. Tommy Dinesen, hvem der sidder i Skibstilsynsrådet, og jeg kan oplyse, at rådet består af redere, arbejdstagernes organisationer, fiskernes repræsentanter og repræsentanter for værfterne.

De øvrige spørgsmål, der er stillet undervejs, var vel spørgsmål, som må henvises til uddybning i udvalget, og dér vil jeg selvfølgelig stille mig til rådighed.

(Kort bemærkning).

Tommy Dinesen (SF):

Så vidt jeg har fået oplyst, er Skibstilsynsrådet ikke udpeget endnu. Man har vel ikke nogen garanti for, at det er samtlige organisationer, der er med i det – så ved organisationerne det i hvert fald ikke på nuværende tidspunkt.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Den fg. formand (Jørn Pedersen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Erhvervsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

9) Første behandling af lovforslag nr. L 15:

Forslag til lov om ændring af lov om skibsmåling.

Af industriministeren (Anne Birgitte Lundholt).

(Fremsat 7/10 92).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Poul Andersen (S):

Sidst loven blev behandlet – i 1989, hvor der skete en omorganisering af området – udtrykte daværende ordfører for Socialdemokratiet, hr. Erling Olsen, følgende:

»Vi mener, det er enhver regerings ret og pligt at lægge arbejdet så hensigtsmæssigt til rette som muligt, at finde en rimelig balance mellem det administrativt hensigtsmæssige og hensynet til borgernes retssikkerhed, og vi mener også, at det skal gøres på en sådan måde, at ministeransvaret ikke forflygtiges.«

Dette er fortsat vores holdning. Jeg skal derfor blot spørge industriministeren, hvad baggrunden er for at ændre § 2, stk. 2, i den nuværende lov samt ændringen i § 4, hvor der gives adgang for enkeltpersoner til på nærmere vilkår at blive autoriseret af Søfartsstyrelsen.

Endvidere har jeg et enkelt teknisk spørgsmål, som jeg selvfølgelig vil stille skriftligt.

Med tilfredsstillende svar på spørgsmålene kan jeg tilkendegive vores positive medvirken i udvalgsbehandlingen.

Kai Dige Bach (KF):

Dette sidste i rækken af søfartsforslag fra industriministeren i denne omgang vedrører omlægning af offentlige opgaver. Forslaget drejer sig om måling af skibe og indebærere, at målekundige personer eller institutioner vil kunne bemyndiges til at udføre skibsmålinger, og at de vil kunne opkræve betaling derfor.

Når det er muligt, at en opgave kan udføres af andre end offentlige myndigheder, og det kan ske enten ved autorisation eller bemyndigelse og med betryggende tilsyn, mener Det Konservative Folkeparti, at det skal ske.

Den tilhørende betalingsordning, som følger af opgavens omlægning, vil give nogle omkostninger i erhvervet. Det nævnes i lovens bemærkninger, at der ikke hidtil er betalt for de faktiske udgifter. Jeg tror, dette vil kunne bæres af erhvervet, og igen er der grund til at bemærke sammenhængen mellem omkostninger ved at levere en ydelse og betalingen herfor.

Jeg kan give Det Konservative Folkepartis tilslutning til dette lovforslag.